Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/3467

24.7.2026

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – „Horyzont Europa" – dziesiąty program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji

(C/2026/3467)

Sprawozdawczyni: Anne BESNIER (FR/PES), wiceprzewodnicząca regionu Region Centralny-Dolina Loary

Dokument źródłowy: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa" na lata 2028–2034 oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie, a także uchylającego rozporządzenie (UE) 2021/695

COM (2025) 543

Wniosek dotyczący decyzji Rady ustanawiającej program szczegółowy służący realizacji programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa" na lata 2028–2034 oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylającej decyzję (UE) 2021/764

COM (2025) 544

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 11

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Misje UE ustanowione w rozporządzeniu 2021/695 powinny umożliwiać transformacyjny i systemowy wpływ na społeczeństwo poprzez wspieranie współpracy między dyscyplinami, sektorami, obszarami polityki i ponad granicami. Powinny one opierać się na badaniach naukowych i innowacjach w celu opracowania przełomowych technologii, usług, produktów i innowacji społecznych niezbędnych do osiągnięcia ich ambitnych celów. Misje UE powinny z kolei przyspieszać rozwój, zwiększanie skali i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz pomagać w tworzeniu rynków pionierskich nowych produktów i usług. Program ramowy powinien finansować działania w zakresie badań naukowych i innowacji realizowane w ramach misji, natomiast wdrażanie i zwiększanie skali powinno odbywać się za pośrednictwem innych programów UE i finansowania krajowego.	Misje UE ustanowione w rozporządzeniu 2021/695 powinny umożliwiać transformacyjny i systemowy wpływ na społeczeństwo poprzez wspieranie ***takiej*** współpracy między dyscyplinami, sektorami, obszarami polityki***, regionami*** i ponad granicami***, która w pełni uwzględnia szczególne potrzeby regionów górskich, wiejskich, wyspiarskich i innych regionów peryferyjnych***. Powinny one opierać się na badaniach naukowych i innowacjach w celu opracowania przełomowych technologii, usług, produktów i innowacji społecznych niezbędnych do osiągnięcia ich ambitnych celów. Misje UE powinny z kolei przyspieszać rozwój, zwiększanie skali i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz pomagać w tworzeniu rynków pionierskich nowych produktów i usług. Program ramowy powinien finansować działania w zakresie badań naukowych i innowacji realizowane w ramach misji, natomiast wdrażanie i zwiększanie skali powinno odbywać się za pośrednictwem innych programów UE i finansowania krajowego. ***Miasta i regiony powinny również być w stanie działać jako kluczowe środowiska dla eksperymentowania, walidacji i wdrażania na dużą skalę rozwiązań opracowanych w ramach misji UE, w tym poprzez projekty pilotażowe i demonstracyjne w warunkach rzeczywistych.***

Uzasadnienie

Należy wziąć pod uwagę wszystkie rodzaje regionów, nie tylko regiony transgraniczne, ale również morskie, górskie i inne. Wyraźne wspieranie współpracy międzyregionalnej zapobiega skupianiu inwestycji w innowacje wyłącznie w i tak już silnych ośrodkach. To lepiej przeciwdziała drenażowi mózgów i niekorzystnym warunkom strukturalnym w regionach peryferyjnych.

Poprawka 2

Motyw 14

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Program powinien wzmocnić powiązania między uniwersytetami a ekosystemami innowacji, w tym sektorem prywatnym.	Program ***ramowy*** powinien wzmocnić powiązania między uniwersytetami a ekosystemami innowacji, w tym sektorem prywatnym***, oraz łączyć ekosystemy lokalne i regionalne***.

Uzasadnienie

Powiązanie ze sobą ekosystemów regionalnych będzie sprzyjało szybkiemu rozwojowi innowacji, dlatego program ramowy powinien ułatwiać te powiązania.

Poprawka 3

Motyw 15

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Europejska Rada ds. Innowacji (EIC) powinna stymulować innowacje tworzące rynek technologii typu „deep tech". Powinna ona identyfikować, rozwijać i wdrażać te innowacje typu „deep tech" za pomocą swoich instrumentów. Poprzez spójne i ukierunkowane wsparcie EIC powinna wypełnić próżnię w obszarze publicznego wsparcia i prywatnych inwestycji na rzecz innowacji przełomowych i innowacji typu „deep tech". EIC powinna dążyć do łączenia, integrowania i przyspieszania za pomocą swoich instrumentów przejścia innowatora od etapu badań naukowych do wprowadzenia na rynek, a także do tego, aby Unia miała wiodące przedsiębiorstwa w powstających obszarach technologii i w ten sposób mogła osiągać swoje cele społeczne i gospodarcze oraz uniknąć zależności od innych regionów. EIC powinna wspierać innowacje i przedsiębiorstwa o wysokim ryzyku i wysokim potencjale, które charakteryzuje tak duże ryzyko technologiczne, naukowe, finansowe, związane z zarządzaniem lub ryzyko rynkowe, że tych inicjatyw i przedsiębiorstw nie uznaje się jeszcze za w pełni zdolne do pozyskania finansowania, a zatem nie mogą uzyskać poziomu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia globalnej konkurencyjności na rynku.	Europejska Rada ds. Innowacji (EIC) powinna stymulować innowacje tworzące rynek technologii typu „deep tech". Powinna ona identyfikować, rozwijać i wdrażać te innowacje typu „deep tech" za pomocą swoich instrumentów. Poprzez spójne i ukierunkowane wsparcie EIC powinna wypełnić próżnię w obszarze publicznego wsparcia i prywatnych inwestycji na rzecz innowacji przełomowych i innowacji typu „deep tech". EIC powinna dążyć do łączenia, integrowania i przyspieszania za pomocą swoich instrumentów przejścia innowatora od etapu badań naukowych do wprowadzenia na rynek***, wzmacniając powiązania między ERBN a EIC,*** a także do tego, aby Unia miała wiodące przedsiębiorstwa w powstających obszarach technologii i w ten sposób mogła osiągać swoje cele społeczne i gospodarcze oraz uniknąć zależności od innych regionów. EIC powinna wspierać innowacje i przedsiębiorstwa o wysokim ryzyku i wysokim potencjale, które charakteryzuje tak duże ryzyko technologiczne, naukowe, finansowe, związane z zarządzaniem lub ryzyko rynkowe, że tych inicjatyw i przedsiębiorstw nie uznaje się jeszcze za w pełni zdolne do pozyskania finansowania, a zatem nie mogą uzyskać poziomu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia globalnej konkurencyjności na rynku.

Uzasadnienie

Doskonałość badań naukowych prowadzonych dzięki ERBN musi skutkować innowacjami. Należy zatem zapewnić powiązanie z możliwościami oferowanymi przez EIC, zanim zakończy się program badawczy ERBN.

Poprawka 4

Motyw 16

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Finansowanie przedsiębiorstw scale-up w dziedzinie najbardziej zaawansowanych technologii w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Przedsiębiorstw Scale-up zapowiedzianego w Unijnej strategii na rzecz	Finansowanie przedsiębiorstw scale-up w dziedzinie najbardziej zaawansowanych technologii w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Przedsiębiorstw Scale-up

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, istniejącej w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinno być realizowane na warunkach uzgodnionych w WRF na lata 2021–2027. Wszelkie finansowanie przedsiębiorstw scale-up w ramach WRF na lata 2028–2034 powinno odbywać się w ramach EFK.	zapowiedzianego w Unijnej strategii na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, istniejącej w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, powinno być realizowane na warunkach uzgodnionych w WRF na lata 2021–2027. Wszelkie finansowanie przedsiębiorstw scale-up w ramach WRF na lata 2028–2034 powinno odbywać się w ramach EFK. ***W tym względzie w zarządzanie EFK powinny być w równym stopniu i należycie włączone KR oraz władze lokal-ne i regionalne, w tym również powinny być z wyprzedzeniem informowane o decyzjach dotyczących programowania i planowanych nowych inicjatywach. Udział ten musi zapewnić zrównoważoną reprezentację różnych poziomów terytorialnych, w tym regionów najbardziej oddalonych.***

Uzasadnienie

Poszczególne poziomy terytorialne muszą być reprezentowane w sposób zrównoważony. Należy też uznać szczególny charakter regionów najbardziej oddalonych, o którym mowa w art. 349 TFUE.

Poprawka 5

Motyw 17

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Wspólne Centrum Badawcze (JRC) powinno nadal dostarczać niezależnych dowodów naukowych i zapewniać wsparcie techniczne na potrzeby polityk Unii w całym cyklu polityki. Działania bezpośrednie JRC powinny być realizowane w sposób elastyczny, sprawny i przejrzysty, z uwzględnieniem potrzeb polityki unijnej i odpowiednich potrzeb użytkowników JRC, z zapewnieniem ochrony interesów finansowych Unii. JRC powinno nadal generować dodatkowe zasoby, które może wykorzystywać do wspierania swojej działalności naukowej i technicznej.	Wspólne Centrum Badawcze (JRC) powinno nadal dostarczać niezależnych dowodów naukowych i zapewniać wsparcie techniczne na potrzeby polityk Unii w całym cyklu polityki. Działania bezpośrednie JRC powinny być realizowane w sposób elastyczny, sprawny i przejrzysty, z uwzględnieniem potrzeb polityki unijnej i odpowiednich potrzeb użytkowników JRC, ***wśród których powinny się znaleźć państwa członkowskie, regiony i miasta, oraz*** z zapewnieniem ochrony interesów finansowych Unii. JRC powinno nadal generować dodatkowe zasoby, które może wykorzystywać do wspierania swojej działalności naukowej i technicznej. ***Szczególną uwagę należy zwrócić na zniwelowanie luki między celami polityki UE a ich realizacją na szczeblu regionalnym i lokalnym poprzez wzmocnienie integracji między badaniami naukowymi, innowacjami i wprowadzaniem na rynek oraz poprzez wsparcie dla zwiększania skali innowacji.***

Uzasadnienie

Działalność Wspólnego Centrum Badawczego jest bardzo ważna dla regionów. Należy kontynuować wspólne prace za pośrednictwem KR-u. Wzmocnienie powiązania między badaniami naukowymi a wprowadzaniem na rynek zwiększa ich siłę przebicia, wspiera innowacje regionalne i pomaga w skalowaniu rozwiązań w całej Europie.

Poprawka 6

Motyw 19

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Program powinien wspierać europejskie infrastruktury badawcze i technologiczne w stymulowaniu doskonałości naukowej i technologicznej oraz konkurencyjności	Program powinien wspierać europejskie infrastruktury badawcze i technologiczne w stymulowaniu doskonałości naukowej i technologicznej oraz konkurencyjności

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
przemysłowej poprzez wspieranie ciągłości cyklu badań naukowych i innowacji – od badań podstawowych po badania stosowane – aż po wdrożenie społeczne i rynkowe.	przemysłowej poprzez wspieranie ciągłości cyklu badań naukowych i innowacji – od badań podstawowych po badania stosowane – aż po wdrożenie społeczne i rynkowe***, ponad granicami regionalnymi i krajowymi oraz w całej europejskiej przestrzeni badawczej. W tym celu należy monitorować wdrożenie, aby ocenić geograficzny rozkład finansowania i uniknąć nieproporcjonalnej koncentracji.***

Uzasadnienie

Wzmocnienie propozycji KR-u poprzez zapewnienie terytorialnych mechanizmów monitorowania.

Poprawka 7

Motyw 20

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W ramach programu należy wdrożyć konkretne środki wspierające budowanie zdolności w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i pogłębiające powiązania oparte na współpracy w całej Unii, wzmacniające zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji, prowadzące do stworzenia spójniejszego i bardziej zintegrowanego europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz przyczyniające się do osiągnięcia celu, jakim jest inwestowanie co najmniej 3 % PKB w badania i rozwój. Kwalifikujące się państwa członkowskie z okresu 2021–2027 należy podzielić na dwie grupy na cały czas trwania programu, na podstawie wskaźnika na tablicy wyników innowacji oraz względnego zwrotu finansowego względem dochodu narodowego brutto (DNB), zgodnie z następującymi kryteriami: (i) „państwa będące w okresie transformacji", w których zarówno wskaźnik na tablicy wyników innowacji (2023–2025) przekracza 75 % średniej unijnej, jak i występuje dodatni względny zwrot finansowy względem DNB (2021–2025) w ramach programu „Horyzont Europa"; (ii) „państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa" – wszystkie pozostałe państwa członkowskie kwalifikujące się w okresie 2021–2027.	W ramach programu należy wdrożyć konkretne środki wspierające budowanie zdolności w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i pogłębiające powiązania oparte na współpracy w całej Unii, ***w tym w regionach i dużych miastach,*** wzmacniające zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji w państwach objętych inicjatywą szerszego uczestnictwa i państwach będących w okresie transformacji, prowadzące do stworzenia spójniejszego i bardziej zintegrowanego europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz przyczyniające się do osiągnięcia celu, jakim jest inwestowanie co najmniej 3 % PKB w badania i rozwój. Kwalifikujące się państwa członkowskie z okresu 2021–2027 należy podzielić na dwie grupy na cały czas trwania programu, na podstawie wskaźnika na tablicy wyników innowacji oraz względnego zwrotu finansowego względem dochodu narodowego brutto (DNB), zgodnie z następującymi kryteriami: (i) „państwa będące w okresie transformacji", w których zarówno wskaźnik na tablicy wyników innowacji (2023–2025) przekracza 75 % średniej unijnej, jak i występuje dodatni względny zwrot finansowy względem DNB (2021–2025) w ramach programu „Horyzont Europa"; (ii) „państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa" – wszystkie pozostałe państwa członkowskie kwalifikujące się w okresie 2021–2027.

Uzasadnienie

Niwelowaniem luki innowacyjnej w UE nie należy się zajmować wyłącznie na szczeblu krajowym, gdyż grozi to pogłębieniem przepaści między regionami. Uznanie roli miast jako ośrodków innowacji umożliwia zwiększenie efektywności europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz przyspieszenie rozpowszechniania innowacji.

Poprawka 8

Motyw 22

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Dla wzmocnienia strategicznej autonomii Unii i zapewnienia długoterminowego zrównoważonego wzrostu gospodarczego zasadnicze znaczenie ma zwiększenie jej globalnej konkurencyjności przy	Dla wzmocnienia strategicznej autonomii Unii i zapewnienia długoterminowego zrównoważonego wzrostu gospodarczego zasadnicze znaczenie ma zwiększenie jej globalnej konkurencyjności przy

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
jednoczesnej ochronie jej strategicznych aktywów i interesów, jak określono w europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego[1]. W art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 uzupełnionym art. 10 rozporządzenia (UE) XXX [Europejski Fundusz Konkurencyjności] propaguje się konkurencyjność Unii i chroni jej bezpieczeństwo gospodarcze. Stosowanie tych przepisów do celów programu powinno zapewnić odpowiednie ramy prawne umożliwiające, w razie potrzeby, ustanowienie szczegółowych warunków dotyczących procedur wyboru, które propagują konkurencyjność opartą na badaniach naukowych oraz chronią interesy i autonomię strategiczną Unii, w tym środki mające na celu ograniczenie uczestnictwa lub ochronę rezultatów oraz zapewnienie spójności i zgodności ze szczegółowymi przepisami w ramach segmentów Europejskiego Funduszu Konkurencyjności. W razie potrzeby należy stosować podejście oparte na analizie ryzyka w celu identyfikacji i oceny ryzyka związanego z badaniami naukowymi i innowacjami oraz przeciwdziałania temu ryzyku za pomocą proporcjonalnych i skutecznych środków[2]. Zgodnie z art. 136 rozporządzenia finansowego ograniczenia kwalifikowalności powinny mieć zastosowanie do dostawców wysokiego ryzyka ze względów bezpieczeństwa.	jednoczesnej ochronie jej strategicznych aktywów i interesów, jak określono w europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego[1]. W art. 136 rozporządzenia (UE, Euratom) 2024/2509 uzupełnionym art. 10 rozporządzenia (UE) XXX [Europejski Fundusz Konkurencyjności] propaguje się konkurencyjność Unii i chroni jej bezpieczeństwo gospodarcze. Stosowanie tych przepisów do celów programu powinno zapewnić odpowiednie ramy prawne umożliwiające, w razie potrzeby, ustanowienie szczegółowych warunków dotyczących procedur wyboru, które propagują konkurencyjność opartą na badaniach naukowych oraz chronią interesy i autonomię strategiczną Unii, w tym środki mające na celu ograniczenie uczestnictwa lub ochronę rezultatów oraz zapewnienie spójności i zgodności ze szczegółowymi przepisami w ramach segmentów Europejskiego Funduszu Konkurencyjności. W razie potrzeby należy stosować podejście oparte na analizie ryzyka w celu identyfikacji i oceny ryzyka związanego z badaniami naukowymi i innowacjami oraz przeciwdziałania temu ryzyku za pomocą proporcjonalnych i skutecznych środków[2]. Zgodnie z art. 136 rozporządzenia finansowego ograniczenia kwalifikowalności powinny mieć zastosowanie do dostawców wysokiego ryzyka ze względów bezpieczeństwa. ***Miasta i regiony uznaje się za kluczowe podmioty w ekosystemach innowacji, które wnoszą wkład w opracowanie, testowanie, wdrażanie i skalowanie rozwiązań w ścisłej współpracy z przemysłem i organizacjami badawczymi.***
[1] Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady „Europejska strategia bezpieczeństwa gospodarczego”, JOIN(2023) 20 final, Bruksela, 20.06.2023.	[1] Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady „Europejska strategia bezpieczeństwa gospodarczego”, JOIN(2023) 20 final, Bruksela, 20.06.2023.
[2] Zalecenie Rady z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych, C/2024/3510.	[2] Zalecenie Rady z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie zwiększenia bezpieczeństwa badań naukowych, C/2024/3510.

Uzasadnienie

Miasta i regiony mają kluczowe znaczenie dla wdrażania i absorpcji innowacji. Mobilizują one sektory przemysłu i środowisko akademickie do współpracy na rzecz osiągnięcia celów UE. Uznanie ich roli wzmacnia ekosystemy i przyczynia się do konkurencyjności, odporności i bezpieczeństwa gospodarczego w całej Europie.

Poprawka 9

Motyw 25

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
W programie uznano zmianę klimatu za jedno z największych globalnych i społecznych wyzwań, a działania w dziedzinie klimatu za siłę napędową	W programie uznano zmianę klimatu za jedno z największych globalnych i społecznych wyzwań, a działania w dziedzinie klimatu za siłę napędową

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
konkurencyjności przemysłu. Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania zmianom klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego.	konkurencyjności przemysłu. Działania powinny odzwierciedlać znaczenie przeciwdziałania zmianom klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz wdrożenia porozumienia paryskiego. ***Misje UE, bazując na nowych osiągnięciach badawczych, powinny wzmocnić powiązanie badań z wdrażaniem na dużą skalę, powielaniem i wykorzystaniem inwestycji, by zwiększyć ich efekty systemowe, społeczne, ekologiczne i gospodarcze w całej Unii.***

Uzasadnienie

Misje UE mają na celu osiągnięcie wpływu systemowego we wszystkich częściach Europy. Niezbędna jest nowa wiedza oparta na badaniach, rozwoju i innowacjach. Miasta i regiony już teraz odgrywają kluczową rolę w ich wdrażaniu. Lepsze powiązanie badań z wdrażaniem i inwestycjami zapewnia rzeczywiste rezultaty oraz wspiera konkurencyjność i wyniki społeczne.

Poprawka 10

Motyw 29

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Potrzebne są środki wsparcia, aby wzmocnić i lepiej połączyć ekosystemy innowacji. Takie środki powinny wspierać organizacje i innowatorów w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji oraz w poprawie warunków ramowych poprzez współpracę i wymianę wiedzy. Powinny one ułatwiać łączenie krajowych, regionalnych i lokalnych ekosystemów poprzez usuwanie barier na jednolitym rynku, takich jak fragmentacja rynku, ograniczony dostęp do kapitału i segmentacja krajowych rynków kapitałowych, powolna absorpcja innowacji i niepełne wykorzystanie zamówień publicznych na innowacje.	Potrzebne są środki wsparcia, aby wzmocnić i lepiej połączyć ekosystemy innowacji. Takie środki powinny wspierać organizacje i innowatorów w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji oraz w poprawie warunków ramowych poprzez współpracę i wymianę wiedzy. Powinny one ułatwiać łączenie krajowych, regionalnych i lokalnych ekosystemów poprzez usuwanie barier na jednolitym rynku, takich jak fragmentacja rynku, ograniczony dostęp do kapitału i segmentacja krajowych rynków kapitałowych, powolna absorpcja innowacji i niepełne wykorzystanie zamówień publicznych na innowacje. ***W następnym programie należy utrzymać istniejące narzędzia takie jak regionalne doliny innowacji, pieczęć doskonałości, Interreg i odnowione strategie inteligentnej specjalizacji (S3/S4), wraz z odpowiednimi inicjatywami w ramach misji europejskich i centrami innowacji cyfrowych, ponieważ wszystkie one wspierają tworzenie sieci kontaktów między ekosystemami innowacji. Strategie te powinny być wiążącym elementem przy określaniu priorytetów inwestycyjnych programu na poziomie regionalnym i międzyregionalnym. Szczególną uwagę należy zwrócić na integrację regionów o niższej łączności strukturalnej z europejskimi sieciami wiedzy i innowacji, ponieważ ich pozycja ogranicza dostęp do współpracy, przepływów wiedzy i efektów mnożnikowych.***

Uzasadnienie

Wzmacnia poprawkę KR-u i zwraca uwagę na wyjątkowy przypadek regionów o słabszej strukturalnej łączności w europejskich sieciach wiedzy i innowacji.

Poprawka 11

Artykuł 2 Definicje

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:	Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
[…]	[…]
23) „ekosystem innowacji" oznacza ekosystem, który skupia na poziomie ***Unii*** organizacje, których zadaniem jest umożliwienie rozwoju technologicznego i innowacji i który obejmuje związki między zasobami materialnymi (takimi jak środki finansowe, sprzęt i obiekty, w tym infrastruktury badawcze i technologiczne), podmiotami instytucjonalnymi (takimi jak instytucje szkolnictwa wyższego i usługi wspierające, organizacje badawczo-technologiczne, przedsiębiorstwa, inwestorzy – w tym przedsiębiorstwa venture capital – i pośrednicy finansowi) a kształtującymi politykę i finansującymi podmiotami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi;	23) „ekosystem innowacji" oznacza ekosystem, który skupia na poziomie ***lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym*** organizacje, których zadaniem jest umożliwienie rozwoju technologicznego i innowacji i który obejmuje związki między zasobami materialnymi (takimi jak środki finansowe, sprzęt i obiekty, w tym infrastruktury badawcze i technologiczne), podmiotami instytucjonalnymi (takimi jak instytucje szkolnictwa wyższego i usługi wspierające, organizacje badawczo-technologiczne, ***systemy opieki zdrowotnej – jako uprzywilejowane środowiska generowania wiedzy, walidacji i wdrażania innowacji,*** przedsiębiorstwa, inwestorzy – w tym przedsiębiorstwa venture capital – i pośrednicy finansowi) a kształtującymi politykę i finansującymi podmiotami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi;
24) „trójkąt wiedzy" oznacza tworzenie sieci między instytucjami edukacyjnymi, organizacjami badawczymi i przedsiębiorstwami w celu stworzenia ekosystemów innowacji, które wspierają przebieg ścieżki rozwoju innowacji – od momentu powstania innowacji przez edukację w zakresie przedsiębiorczości po tworzenie przedsiębiorstw typu start-up i rozwój przedsiębiorstw scale-up**.**	24) „trójkąt wiedzy" oznacza tworzenie sieci między instytucjami edukacyjnymi, organizacjami badawczymi i przedsiębiorstwami w celu stworzenia ekosystemów innowacji, które wspierają przebieg ścieżki rozwoju innowacji – od momentu powstania innowacji przez edukację w zakresie przedsiębiorczości po tworzenie przedsiębiorstw typu start-up i rozwój przedsiębiorstw scale-up***;***
	25) „poczwórna helisa" oznacza szereg interakcji czterech głównych podmiotów systemu innowacji: instytucji naukowych, organów publicznych, przemysłu i społeczeństwa.

Uzasadnienie

Ekosystemy innowacji uzupełniają się wzajemnie, dlatego należy je wszystkie uwzględnić w programie „Horyzont Europa". Chociaż trójkąt wiedzy jest ważny, nie powinno się zapominać o poczwórnej helisie, która pozwala uwzględnić społeczeństwo w świecie nauki. Ponadto uwypuklenie roli systemów opieki zdrowotnej w ekosystemach innowacji jako faktycznego środowiska badań naukowych i innowacji, w ramach którego uzyskuje się dowody, zatwierdza rozwiązania i przyspiesza ich wdrażanie, poprawiając związek między rozwojem technologicznym a praktycznym zastosowaniem zgodnie z celami UE.

Poprawka 12

Artykuł 3 Cele programu

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Celami szczegółowymi programu są:	Celami szczegółowymi programu są:
— Tworzenie wysokiej jakości wiedzy, umiejętności i atrakcyjnych ścieżek kariery dla naukowców oraz wspieranie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej (EPB).	— Tworzenie wysokiej jakości wiedzy, umiejętności i atrakcyjnych ścieżek kariery dla naukowców oraz wspieranie tworzenia europejskiej przestrzeni badawczej (EPB).

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
— Zintensyfikowanie ogólnounijnych i międzynarodowych badań naukowych opartych na współpracy, wymiany wiedzy i waloryzacji.	— Zintensyfikowanie ogólnounijnych i międzynarodowych badań naukowych opartych na współpracy, wymiany wiedzy i waloryzacji.
— Dostosowanie priorytetów unijnych, krajowych i regionalnych w celu stworzenia ogólnoeuropejskiego ekosystemu badań naukowych i innowacji.	— Dostosowanie priorytetów unijnych, krajowych i regionalnych ***w zakresie badań naukowych i innowacji*** w celu stworzenia ***prężnego*** ogólnoeuropejskiego ekosystemu badań naukowych i innowacji***, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do infrastruktur badawczych i technologicznych dla przemysłu, MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, aby wspierać innowacje, testowanie, demonstrację i skalowanie rozwiązań***.
	— ***Pomoc w oddolnym rozwoju regionalnych i lokalnych ekosystemów innowacji m.in. poprzez wzmocnienie powiązań między nimi.***
	— ***Wspieranie rozwoju europejskich innowacyjnych ekosystemów przedsiębiorczości, wspieranie tworzenia, rozwoju i zwiększania skali działalności przedsiębiorstw typu start-up oraz ich integracji z ekosystemami lokalnymi, regionalnymi i europejskimi.***
— Zmniejszenie krajowych i regionalnych dysproporcji dotyczących zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji, umiejętności i talentów w celu wzmocnienia ekosystemów innowacji.	— Zmniejszenie krajowych i regionalnych dysproporcji dotyczących zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji, umiejętności i talentów w celu wzmocnienia ekosystemów innowacji ***i skutecznego wspierania ośrodków doskonałości, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych, wiejskich i peryferyjnych, z wykorzystaniem Regionalnego rankingu innowacyjności jako punktu odniesienia dla decyzji o rozszerzeniu uczestnictwa***.
	— ***Poprawa pozycji Unii w dziedzinie innowacji, ze szczególnym uwzględnieniem technologii strategicznych i innowacji radykalnych, ułatwienie rozpowszechniania innowacyjnych rozwiązań poprzez działania normalizacyjne służące wspieraniu konkurencyjności i sprostaniu kluczowym wyzwaniom społecznym.***
	— ***Lepsze skalowanie i wdrażanie misji UE poprzez zwiększenie ich roli w mobilizowaniu innowacji, inwestycji i skoordynowanego wdrażania we wszystkich sektorach i na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, co przyczyni się do osiągnięć na poziomie „moonshot" o transformatorskim oddziaływaniu.***
— Obniżenie ryzyka i zmobilizowanie większej ilości prywatnego finansowania badań naukowych i innowacji, w szczególności w celu wspierania technologii typu „deep tech" oraz zwiększania skali innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up i MŚP.	— Obniżenie ryzyka i zmobilizowanie większej ilości prywatnego finansowania badań naukowych i innowacji, w szczególności w celu wspierania technologii typu „deep tech" oraz zwiększania skali innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up i MŚP.
	— ***Przyczynianie się do zwiększania publicznych i prywatnych inwestycji w badania naukowe i innowacje w państwach członkowskich, a tym samym do osiągnięcia celu dotyczącego ogólnego poziomu wydatków na poziomie co najmniej 3 % produktu krajowego brutto (PKB) Unii.***

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	— ***Wspieranie powielania, dostosowywania i międzyterytorialnego transferu udanych innowacyjnych rozwiązań, w szczególności między europejskimi miastami i regionami, aby zmaksymalizować wpływ i skalowalność inwestycji unijnych.***
	— ***Promowanie monitorowania opartego na wskaźnikach regionalnych w celu pomiaru uczestnictwa, zwrotu i oddziaływania terytorialnego programu.***

Uzasadnienie

Aby osiągnąć swoje cele, UE musi wzmocnić wdrażanie w terenie. Wymaga to podkreślenia roli infrastruktur badawczych i technologicznych w innowacjach regionalnych. Poprawa dostępu dla przedsiębiorstw wspiera MŚP, wzmacnia ekosystemy i innowacyjność we wszystkich regionach UE. Proponuje się zapewnienie mechanizmów monitorowania terytorialnego. Regionalny ranking innowacyjności jest sprawdzonym, opartym na danych narzędziem, które lepiej odzwierciedla dysproporcje na szczeblu niższym niż krajowy niż same wskaźniki na szczeblu krajowym i dlatego powinien służyć jako punkt odniesienia dla decyzji o rozszerzeniu uczestnictwa.

Poprawka 13

Artykuł 4 Struktura programu

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
c) części III „Innowacje", obejmującej w szczególności następujące komponenty: (i) Europejską Radę ds. Innowacji (EIC); (ii) ekosystemy innowacji, w tym działania wspierające integrację trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii.	c) części III „Innowacje", obejmującej w szczególności następujące komponenty: (i) Europejską Radę ds. Innowacji (EIC); (ii) ekosystemy innowacji, w tym działania wspierające integrację trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii***, we wszystkich regionach i miejscowościach***.
d) części IV „Europejska przestrzeń badawcza", obejmującej w szczególności następujące komponenty: (i) zreformowanie i usprawnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji; (ii) infrastruktury badawcze i technologiczne; (iii) rozszerzenie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości.	d) części IV „Europejska przestrzeń badawcza", obejmującej w szczególności następujące komponenty: (i) zreformowanie i usprawnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji **z *udziałem władz lokalnych i regionalnych oraz* z *zastosowaniem podejścia opartego na wielopoziomowym sprawowaniu rządów***; (ii) infrastruktury badawcze i technologiczne; (iii) rozszerzenie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości ***na wszystkich szczeblach sprawowania rządów***.

Uzasadnienie

Badania naukowe i innowacje mają swój początek w ekosystemach regionalnych. Wspieranie rozwoju tych ekosystemów i sprzyjanie ich wzajemnym połączeniom pozwoli szybko tworzyć najbardziej konkurencyjne innowacje.

Poprawka 14

Artykuł 8 Finansowanie alternatywne, łączone i kumulacyjne

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Program jest wdrażany w synergii z innymi programami ***unijnymi. Działanie, które otrzymało wkład z innego programu unijnego, może również otrzymać wkład z niniejszego programu.***	Program jest wdrażany w synergii z innymi programami ***europejskimi, krajowymi i regionalnymi, z poszanowaniem kompetencji władz regionalnych mających uprawnienia regulacyjne lub strategiczne w zakresie badań naukowych, innowacji i rozwoju gospodarczego, zgodnie z zasadami pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów. Należy uściślić synergie programu z EFK i PPKR.***

Uzasadnienie

Ogólne odniesienie do „władz lokalnych i regionalnych" nie pokazuje bardzo zróżnicowanych realiów instytucjonalnych.

Poprawka 15

Artykuł 12 Europejska Rada ds. Badań Naukowych

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
ERBN przyciąga najbardziej utalentowanych naukowców z całego świata i umacnia pozycję Unii jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji.	ERBN przyciąga najbardziej utalentowanych naukowców z całego świata i umacnia pozycję Unii jako wiodącego na świecie ośrodka badań naukowych i innowacji. ***Zostanie utworzony europejski status naukowca, aby wspierać wybitnych naukowców poprzez ułatwianie im działalności w całej Unii Europejskiej.***

Uzasadnienie

Doskonałość badań powinna się rozwijać w całej Europie. Europejski status naukowca, zapewniający ścieżki doskonałości i sprzyjający kontaktom między badaczami, pozwoli osiągać więcej wyników badań i uniknąć drenażu mózgów.

Poprawka 16

Artykuł 14 Wspólne Centrum Badawcze

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Wspólne Centrum Badawcze zapewnia niezależną, opartą na dowodach wiedzę i naukę, wspierając politykę ***UE*** w celu wywarcia pozytywnego wpływu na społeczeństwo.	Wspólne Centrum Badawcze zapewnia niezależną, opartą na dowodach wiedzę i naukę, wspierając politykę ***unijną, krajową i regionalną*** w celu wywarcia pozytywnego wpływu na społeczeństwo.

Uzasadnienie

Działalność Wspólnego Centrum Badawczego jest bardzo ważna dla regionów. Należy kontynuować wspólne prace za pośrednictwem KR-u.

Poprawka 17

Artykuł 15 Badania naukowe oparte na współpracy

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
4. Program wspiera działania mające na celu sprostanie globalnym wyzwaniom społecznym w obszarach wzmacniania wartości demokratycznych i zwalczania dezinformacji, w tym praworządności i praw podstawowych; propagowania przemian społeczno-gospodarczych, które przyczyniają się do włączenia społecznego i wzrostu gospodarczego, sprostania wyzwaniom demograficznym i międzypokoleniowym, także z perspektywy młodzieży, w tym zarządzania migracją i integracji migrantów.	4. Program wspiera działania mające na celu sprostanie globalnym wyzwaniom społecznym w obszarach wzmacniania wartości demokratycznych i zwalczania dezinformacji, w tym praworządności i praw podstawowych; propagowania przemian społeczno-gospodarczych, które przyczyniają się do włączenia społecznego i wzrostu gospodarczego, sprostania wyzwaniom demograficznym i międzypokoleniowym, także z perspektywy młodzieży, w tym zarządzania migracją i integracji migrantów. ***W tym celu w ramach całego programu udziela się wyraźnego, odpowiedniego wsparcia naukom społecznym i humanistycznym, w tym sektorowi kultury i sektorowi kreatywnemu, także w projektowaniu, wdrażaniu i stosowaniu działań badawczych i innowacyjnych służących sprostaniu głównym wyzwaniom społecznym.***
5. Program przyczynia się do realizacji misji UE, w szczególności poprzez określenie działań priorytetowych w zakresie finansowania badań naukowych i innowacji na rzecz rozwoju nowej wiedzy, technologii, usług i produktów, z myślą o realizacji celów. Finansowanie misji UE ustanowionych na podstawie art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/695 przyznaje się na podstawie programów prac obejmujących okres do roku budżetowego 2030.	5. Program przyczynia się do realizacji misji UE, w szczególności poprzez określenie działań priorytetowych w zakresie finansowania badań naukowych i innowacji na rzecz rozwoju nowej wiedzy, technologii, usług i produktów, z myślą o realizacji celów. Finansowanie misji UE ustanowionych na podstawie art. 8 rozporządzenia (UE) 2021/695 przyznaje się na podstawie programów prac obejmujących okres do roku budżetowego 2030. ***Jednocześnie przewiduje się silniejszy udział władz lokalnych i regionalnych w zarządzaniu misjami UE.*** ***Szczególna uwaga zostanie poświęcona roli miast i regionów jako przestrzeni do wdrażania innowacyjnych rozwiązań, aby sprostać wyzwaniom miejskim, takim jak mieszkalnictwo, włączenie społeczne, zrównoważona mobilność, transformacja energetyczna i odporność na zmianę klimatu.***

Uzasadnienie

Wiele innowacyjnych projektów w zakresie przedsiębiorczości napotyka trudności w uzyskaniu dostępu do pierwszego zamówienia oraz w walidacji operacyjnej swoich rozwiązań.

Poprawka 18

Artykuł 17 Ekosystemy innowacji

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. Program wspiera organizacje w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji i warunków ramowych. W tym celu należy dążyć do synergii z programami unijnymi, krajowymi i regionalnymi.	Program wspiera organizacje w tworzeniu konkurencyjnych, solidnych i połączonych ekosystemów innowacji i warunków ramowych***, takich jak regionalne doliny innowacji***. W tym celu należy dążyć do synergii z programami unijnymi, krajowymi i regionalnymi. ***Ponadto innowacje ukierunkowane***

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	terytorialnie mają na celu pobudzenie wzrostu gospodarczego, poprawę jakości życia i przyczynienie się do zrównoważonego rozwoju na szczeblu regionalnym i lokalnym, dlatego również je należy wspierać. Program wspiera też innowacje społeczne jako zasadniczy motor wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, spójności terytorialnej i odporności społeczeństwa.
2. Program wspiera działania mające na celu wspieranie integracji trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji ***oraz*** przedsiębiorstw – w całej Unii.	2. Program wspiera działania mające na celu wspieranie integracji trójkąta wiedzy ***i poczwórnej helisy*** – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji***,*** przedsiębiorstw ***oraz społeczeństwa*** – w całej Unii.
	3. Program jest realizowany w sposób zrównoważony pod względem polityki i finansowania we wszystkich obszarach priorytetowych i odpowiednich zbiorach działań.
	4. Program zachęca do strategicznego wykorzystania zamówień publicznych na innowacje jako kluczowego narzędzia wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez władze lokalne i regionalne.
	5. Program wspiera rozwój projektów pilotażowych i demonstracyjnych na dużą skalę realizowanych przez miasta i regiony, a także wzmacnianie innowacyjnych ekosystemów przedsiębiorczości, ułatwianie dostępu do finansowania, infrastruktury doświadczalnej, sieci międzynarodowych i pierwszych klientów dla przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, w tym poprzez strategiczne wykorzystanie zamówień publicznych na innowacje.
	6. Program zachęca również do opracowywania instrumentów otwartych innowacji, które ułatwiają współpracę między administracjami publicznymi, przedsiębiorstwami, szkołami wyższymi, ośrodkami badawczymi, przedsiębiorstwami typu start-up i społeczeństwem obywatelskim, w tym za pośrednictwem platform współpracy, środowisk eksperymentalnych i programów otwartych innowacji prowadzonych przez miasta i regiony.
	7. Program wspiera również aktywną integrację regionów o niższej łączności strukturalnej z europejskimi i międzynarodowymi sieciami wiedzy i innowacji, ułatwiając im udział w konsorcjach i wzmacniając ich pozycję w powstających obszarach strategicznych.

Uzasadnienie

Regionalne ekosystemy innowacji ukazują, w mniejszej skali, czym powinny być innowacje na szczeblu europejskim. Powinny one móc liczyć na wsparcie Unii, aby się dalej rozwijać, tworzyć połączenia między sobą, a także budować ekosystemy europejskie. Zamówienia publiczne stanowią kluczowe narzędzie generowania popytu na innowacje i ułatwiania wprowadzania na rynek nowych rozwiązań. Otwarte innowacje umożliwiają przyspieszenie transferu wiedzy i wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Zwiększenie udziału regionów w programie wymaga jednoczesnego działania w dwóch uzupełniających się wymiarach: z jednej strony wzmocnienia wewnętrznych zdolności w zakresie dostępu, zarządzania, waloryzacji i przedsiębiorczości naukowej, z drugiej strony lepszej integracji słabiej połączonych regionów z europejskimi sieciami wiedzy i innowacji, od których w dużym stopniu zależy współpraca, konsorcja i efekty mnożnikowe

Poprawka 19

Artykuł 18 Europejska przestrzeń badawcza i infrastruktury

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Program zapewnia skuteczne propagowanie i ochronę wartości i zasad EPB oraz Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie, w szczególności etyki i rzetelności w badaniach naukowych i innowacjach, wolności badań naukowych, równouprawnienia płci i równych szans, a także propagowania atrakcyjnych ścieżek kariery naukowej i mobilności. Finansowanie infrastruktur badawczych i technologicznych przyczynia się do wyposażenia Unii w silny i spójny ekosystem światowej klasy zrównoważonych obiektów i usług, w oparciu o priorytetowe paneuropejskie infrastruktury ***i uzupełniające najnowocześniejsze zdolności krajowe oraz z wykorzystaniem instrumentów finansowania, w tym partnerstw europejskich***. Program pokrywa do 20 % kosztów budowy krytycznych nowych, światowej klasy zdolności europejskich infrastruktur badawczych i technologicznych.	2. Program zapewnia skuteczne propagowanie i ochronę wartości i zasad EPB oraz Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie, w szczególności etyki i rzetelności w badaniach naukowych i innowacjach, wolności badań naukowych, równouprawnienia płci i równych szans, a także propagowania atrakcyjnych ścieżek kariery naukowej i ***innowacyjnej oraz*** mobilności. Finansowanie infrastruktur badawczych i technologicznych przyczynia się do wyposażenia Unii ***i jej państw członkowskich*** w silny i spójny ekosystem światowej klasy zrównoważonych obiektów i usług, w oparciu o priorytetowe paneuropejskie infrastruktury ***w całej Unii, które będą dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron, w tym MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, systemów opieki zdrowotnej i ich przedsiębiorstw typu spin-off***. ***Ta infrastruktura będzie uzupełniać najnowocześniejsze zdolności krajowe i regionalne z wykorzystaniem instrumentów finansowania, w tym partnerstw europejskich.*** Program pokrywa do 20 % kosztów budowy krytycznych nowych, światowej klasy zdolności europejskich infrastruktur badawczych i technologicznych.

Uzasadnienie

Miasta i regiony finansują infrastrukturę badawczą i zachęcają do rozwijania nowej wartościowej infrastruktury na szczeblu krajowym i europejskim, która musi opierać się na tej istniejącej. Ponadto infrastruktura ta powinna pozostać dostępna dla MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, a także dla systemów opieki zdrowotnej i ich przedsiębiorstw typu spin-off, jako prawdziwe środowisko badań naukowych i innowacji, w którym opracowuje się innowacje radykalne.

Poprawka 20

Artykuł 19 Rozszerzanie uczestnictwa

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. „Państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa" oznaczają Bułgarię, Chorwację, Czechy, Węgry, Łotwę, Litwę, Polskę, Rumunię i Słowację do celów finansowania działań, o których mowa w ust. 5 lit. a) i b).	1. „Państwa objęte inicjatywą rozszerzania uczestnictwa" oznaczają Bułgarię, Chorwację, Czechy, Węgry, Łotwę, Litwę, Polskę, Rumunię i Słowację do celów finansowania działań, o których mowa w ust. 5 lit. a) i b).
3. Wyłącznie podmioty prawne mające siedzibę w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa lub państwach będących w okresie transformacji kwalifikują się jako koordynatorzy w ramach komponentu „rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości" w części programu „Wzmacnianie EPB".	3. Wyłącznie podmioty prawne***, w tym władze lokalne i regionalne,*** mające siedzibę w państwach objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa lub państwach będących w okresie transformacji***, jak również regiony najbardziej oddalone, o których mowa w art. 355 ust. 1 TFUE,*** kwalifikują się jako koordynatorzy w ramach komponentu „rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości" w części programu „Wzmacnianie EPB".

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
4. W przypadku państw stowarzyszonych podmioty prawne z wykazu kwalifikujących się państw, określonego na podstawie wskaźnika i opublikowanego w programie prac, kwalifikują się w pełni jako koordynatorzy w ramach tego komponentu. ***Podmioty prawne z regionów najbardziej oddalonych zgodnie z definicją w art. 349 TFUE również kwalifikują się jako koordynatorzy w ramach tego komponentu i podlegają tym samym przepisom, które mają zastosowanie do państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa na podstawie niniejszego artykułu, z wyjątkiem ust. 7.***	4. W przypadku państw stowarzyszonych podmioty prawne z wykazu kwalifikujących się państw, określonego na podstawie wskaźnika i opublikowanego w programie prac, kwalifikują się w pełni jako koordynatorzy w ramach tego komponentu.
5. „Rozszerzanie uczestnictwa" obejmuje: a) środki w zakresie budowania zdolności; b) środki wspierające tworzenie sieci kontaktów, waloryzację wiedzy, przeciwdziałanie drenażowi mózgów oraz specjalne wsparcie krajowych punktów kontaktowych.	5. „Rozszerzanie uczestnictwa" obejmuje: a) środki w zakresie budowania zdolności; b) środki wspierające tworzenie sieci kontaktów, waloryzację wiedzy, przeciwdziałanie drenażowi mózgów oraz specjalne wsparcie krajowych punktów kontaktowych.
6. Program pomaga państwom objętym inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państwom będącym w okresie transformacji w zwiększaniu ich uczestnictwa i propagowaniu szerokiego zasięgu geograficznego w doskonałych projektach opartych na współpracy. Działania te muszą być odzwierciedlone w proporcjonalnych środkach stosowanych przez państwa członkowskie.	6. Program pomaga państwom objętym inicjatywą rozszerzania uczestnictwa i państwom będącym w okresie transformacji w zwiększaniu ich uczestnictwa i propagowaniu szerokiego zasięgu geograficznego w doskonałych projektach opartych na współpracy. Działania te muszą być odzwierciedlone w proporcjonalnych środkach stosowanych przez państwa członkowskie ***i regiony, a także przyczyniać się do przeciwdziałania drenażowi mózgów oraz wspierania zatrzymywania i cyrkulacji talentów, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych, wiejskich, oddalonych i najbardziej oddalonych***.
7. Od 2030 r. dostęp do środków w zakresie budowania zdolności ***jest ograniczony do tych państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa, które zwiększyły swoje rzeczywiste wydatki na inwestycje publiczne w badania i rozwój w ostatnim znanym roku w porównaniu z rokiem go poprzedzającym***.	7. Od 2030 r. dostęp do środków w zakresie budowania zdolności ***ocenia się z uwzględnieniem nie tylko wysiłków podejmowanych na szczeblu krajowym, ale także ewolucji regionalnych i lokalnych ekosystemów badań naukowych i innowacji, w oparciu o odpowiednie wskaźniki terytorialne, w tym, w stosownych przypadkach, regionalne tablice wyników innowacji***.

Uzasadnienie

Regiony najbardziej oddalone kwalifikują się od okresu 2021–2027 do omawianego rozdziału na tym samym poziomie co kwalifikujące się państwa na szczeblu krajowym. W komunikacie Komisji Europejskiej w obecnym brzmieniu uznanie to nie jest jasne. Poprawka ma jedynie na celu wyjaśnienie tej kwestii.

Poprawka 21

Artykuł 2 Cele operacyjne

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Program szczegółowy ma następujące cele operacyjne: f) łączenie i rozwijanie infrastruktur badawczych i technologicznych w całej europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) w celu zapewnienia transnarodowego dostępu; g) wspieranie tworzenia i zwiększania skali przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie technologii deep tech oraz innowacyjnych przedsiębiorstw typu start-up; i) zwiększenie udziału	2. Program szczegółowy ma następujące cele operacyjne: f) łączenie i rozwijanie infrastruktur badawczych i technologicznych w całej europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) w celu zapewnienia transnarodowego**, *międzyregionalnego i transgranicznego*** dostępu; g) wspieranie tworzenia i zwiększania skali przedsiębiorstw typu start-up w dziedzinie technologii deep tech oraz innowacyjnych

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
organizacji badawczych z państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa oraz państw będących w okresie transformacji, o których mowa w art. 19 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa"]; j) sprzyjanie otwartej nauce i zapewnienie widoczności dla ogółu społeczeństwa oraz otwartego dostępu do rezultatów, o ile to możliwe.	przedsiębiorstw typu start-up; i) zwiększenie udziału organizacji badawczych z państw objętych inicjatywą rozszerzania uczestnictwa oraz państw będących w okresie transformacji, o których mowa w art. 19 rozporządzenia XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa"]; j) sprzyjanie otwartej nauce i zapewnienie widoczności dla ogółu społeczeństwa oraz otwartego dostępu do rezultatów, o ile to możliwe***, m.in. poprzez działania promujące w mediach jako element programu „Nauka z udziałem społeczeństwa i na rzecz społeczeństwa" na szczeblu lokalnym i regionalnym***.

Uzasadnienie

Nie da się rozwijać światowej klasy systemu badań naukowych i innowacji bez udziału szczebla lokalnego i regionalnego. Należy go uwzględnić podczas realizacji tych celów.

Poprawka 22

Artykuł 4 Programy prac

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, odrębne programy prac do celów realizacji działań w ramach następujących komponentów, jak określono w art. 1 ust. 3: a) Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), w przypadku której projekt programu prac opracowuje Rada Naukowa ERBN na podstawie art. 7 ust. 9 lit. a) ppkt (ii), zgodnie z art. 18 ust. 3. Komisja odstępuje od projektu programu prac opracowanego przez Radę Naukową ERBN wyłącznie zgodnie z art. 7 ust. 4 akapit drugi; w takim przypadku Komisja przyjmuje program prac w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 18 ust. 4; Komisja należycie uzasadnia takie działanie; b) Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC), w przypadku której program prac przygotowuje się zgodnie z opinią Rady EIC na podstawie art. 12 ust. 1 lit. b), zgodnie z art. 18 ust. 4; c) działań „Maria Skłodowska-Curie" (MSCA), globalnych wyzwań społecznych, misji UE, Instrumentu Nowego Europejskiego Bauhausu, ekosystemów innowacji, reformowania i wzmacniania europejskiego systemu badań i innowacji, infrastruktury badawczej i technologicznej, rozszerzania uczestnictwa i rozpowszechniania doskonałości, zgodnie z art. 18 ust. 4; d) JRC, w przypadku którego w wieloletnim programie prac uwzględnia się opinię przekazaną przez Radę Gubernatorów JRC, o której mowa w decyzji Komisji 96/282/Euratom.	2. Komisja przyjmuje, w drodze aktów wykonawczych, odrębne programy prac – ***o których należy informować KR*** – do celów realizacji działań w ramach następujących komponentów, jak określono w art. 1 ust. 3: a) Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), w przypadku której projekt programu prac opracowuje Rada Naukowa ERBN na podstawie art. 7 ust. 9 lit. a) ppkt (ii), zgodnie z art. 18 ust. 3. Komisja odstępuje od projektu programu prac opracowanego przez Radę Naukową ERBN wyłącznie zgodnie z art. 7 ust. 4 akapit drugi; w takim przypadku Komisja przyjmuje program prac w drodze aktu wykonawczego zgodnie z art. 18 ust. 4; Komisja należycie uzasadnia takie działanie; b) Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC), w przypadku której program prac przygotowuje się zgodnie z opinią Rady EIC na podstawie art. 12 ust. 1 lit. b), zgodnie z art. 18 ust. 4; c) działań „Maria Skłodowska-Curie" (MSCA), globalnych wyzwań społecznych, misji UE, Instrumentu Nowego Europejskiego Bauhausu, ekosystemów innowacji, reformowania i wzmacniania europejskiego systemu badań i innowacji, infrastruktury badawczej i technologicznej, rozszerzania uczestnictwa i rozpowszechniania doskonałości, zgodnie z art. 18 ust. 4; ***w przypadku tych komponentów do odpowiednich komitetów i rad programowych włącza się Parlament Europejski, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, a także w stosownych przypadkach przedstawicieli władz lokalnych, w szczególności dużych miast;*** d) JRC, w przypadku którego w wieloletnim programie prac uwzględnia się opinię przekazaną przez Radę Gubernatorów JRC, o której mowa w decyzji Komisji 96/282/Euratom.

Uzasadnienie

Badania naukowe i innowacje są realizowane na szczeblu lokalnym i regionalnym. Dzięki bliskiemu związkowi z terenem i znajomości ekosystemów innowacji Europejski Komitet Regionów, za pośrednictwem swoich członków, ma pełne prawo, by móc wypowiadać się na temat programowania programu ramowego.

Poprawka 23

Artykuł 5 *Partnerstwa europejskie*

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. a)	1. a)
iii. skład partnerstw: wymagany jest udział podmiotów publicznych z co najmniej pięciu państw członkowskich i podmiotów prywatnych reprezentujących istotne segmenty ich odpowiednich ekosystemów przy ***zapewnieniu*** szerokiego i zrównoważonego zaangażowania kluczowych zainteresowanych stron, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków;	iii. skład partnerstw: wymagany jest udział podmiotów publicznych***, niezależnie od ich wielkości,*** z co najmniej pięciu państw członkowskich i podmiotów prywatnych reprezentujących istotne segmenty ich odpowiednich ekosystemów przy ***zagwarantowaniu*** szerokiego i zrównoważonego zaangażowania kluczowych zainteresowanych stron, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków;
xiii. stałe monitorowanie obejmuje śledzenie postępów w realizacji zestawu wspólnych wskaźników specyficznych dla danego partnerstwa, w tym wkładów partnerów, oszczędności kosztowej i otwartości na nowych partnerów. Wspólne wskaźniki specyficzne dla danego partnerstwa opierają się na wspólnych wskaźnikach określonych w rozporządzeniu XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie wykonania] oraz przedstawionych w dwuletnich sprawozdaniach z monitorowania wyników partnerstw europejskich w ramach programu „Horyzont Europa" na lata 2021–2027;	xiii. stałe monitorowanie obejmuje śledzenie postępów w realizacji zestawu wspólnych wskaźników specyficznych dla danego partnerstwa, w tym wkładów partnerów, oszczędności kosztowej i otwartości na nowych partnerów. Wspólne wskaźniki specyficzne dla danego partnerstwa opierają się na wspólnych wskaźnikach określonych w rozporządzeniu XXX [odniesienie do rozporządzenia w sprawie wykonania] oraz przedstawionych w dwuletnich sprawozdaniach z monitorowania wyników partnerstw europejskich w ramach programu „Horyzont Europa" na lata 2021–2027; ***co roku instytucje UE, w tym KR, powinny być informowane o stanie zaawansowania partnerstw i o dalszych działaniach z nimi związanych;***

Uzasadnienie

Członkowie tych partnerstw wchodzą w skład regionalnych ekosystemów gospodarczych i innowacyjnych. Dlatego o partnerstwach, ich rozwoju i wynikach należy informować Komitet.

Poprawka 24

Artykuł 6 Europejska Rada ds. Badań Naukowych

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
4. Przewodniczący ERBN jest mianowany przez Komisję po przejrzystym procesie rekrutacyjnym, w którym uczestniczy specjalna niezależna komisja rekrutacyjna. Proces rekrutacji oraz wybrany kandydat podlegają zatwierdzeniu przez Radę Naukową ERBN. Kadencja przewodniczącego ERBN jest ograniczona do dwóch lat, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na okres do dwóch lat.	4. Przewodniczący ERBN jest mianowany przez Komisję***, wraz z Parlamentem Europejskim, Radą i innymi właściwymi instytucjami,*** po przejrzystym procesie rekrutacyjnym, w którym uczestniczy specjalna niezależna komisja rekrutacyjna. Proces rekrutacji oraz wybrany kandydat podlegają zatwierdzeniu przez Radę Naukową ERBN. Kadencja przewodniczącego ERBN jest ograniczona do dwóch lat, z możliwością jednokrotnego przedłużenia na okres do dwóch lat.

Uzasadnienie

Badania naukowe i innowacje są realizowane na szczeblu lokalnym i regionalnym. Dzięki bliskiemu związkowi z terenem i znajomości ekosystemów innowacji Europejski Komitet Regionów, za pośrednictwem swoich członków, ma pełne prawo, by móc wypowiadać się na temat zarządzania ERBN.

Poprawka 25

Artykuł 7 Rada Naukowa ERBN

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
9. c) iii. będzie systematycznie przedstawiać Komisji sprawozdania z działalności.	9. c) iii. będzie systematycznie przedstawiać Komisji ***i Parlamentowi Europejskiemu oraz EKES-owi i KR-owi*** sprawozdania z działalności.

Uzasadnienie

Z powodów opisanych w uzasadnieniach do wcześniejszych poprawek o rozwoju i wynikach działalności Rady Naukowej ERBN należy informować także Komitet.

Poprawka 26

Artykuł 9 Działania „Maria Skłodowska-Curie"

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
3. Realizacja MSCA:	3. Realizacja MSCA:
b) zapewnia strategiczną synergię z Europejską Radą ds. Badań Naukowych (ERBN), lecz również z unijnymi instrumentami wspierającymi innowacje, takimi jak Europejska Rada ds. Innowacji (EIC), oraz działaniami wspierającymi integrację trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii, a także z innymi programami unijnymi, takimi jak Erasmus+;	b) zapewnia strategiczną synergię z Europejską Radą ds. Badań Naukowych (ERBN), lecz również z unijnymi instrumentami wspierającymi innowacje, takimi jak Europejska Rada ds. Innowacji (EIC), oraz działaniami wspierającymi integrację trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji oraz przedsiębiorstw – w całej Unii***, przy udziale władz lokalnych i regionalnych,*** a także z innymi programami unijnymi, takimi jak Erasmus+;
c) propaguje równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, różnorodność ***i*** włączenie społeczne poprzez ustanowienie wysokich standardów warunków pracy w całej europejskiej przestrzeni badawczej.	c) propaguje równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, ***równość płci,*** różnorodność, włączenie społeczne ***i odpowiednią ochronę socjalną*** poprzez ustanowienie wysokich standardów warunków pracy w całej europejskiej przestrzeni badawczej.

Uzasadnienie

Miasta i regiony regularnie opracowują programy wspierające laureatów działań „Maria Skłodowska-Curie" i pieczęci doskonałości. Tym samym wzmacniają wsparcie, jakiego tym badaczom może udzielać Unia.

Poprawka 27

Artykuł 10 Wspólne Centrum Badawcze

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1. Działania Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) uzupełniają działania pośrednie wspierające długoterminowe cele polityki. W tym celu JRC współpracuje z międzynarodowymi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami, w tym za pośrednictwem umów o współpracy naukowej.	1. Działania Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) uzupełniają działania pośrednie wspierające długoterminowe cele polityki. W tym celu JRC współpracuje z międzynarodowymi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zainteresowanymi stronami, w tym za pośrednictwem umów o współpracy naukowej.
Działania JRC:	Działania JRC:
— są elastyczne i dostosowane do zmieniających się potrzeb polityki;	— są elastyczne i dostosowane do zmieniających się potrzeb polityki;
— zapewniają synergię z innymi inwestycjami UE;	— zapewniają synergię z innymi inwestycjami UE;
— dotyczą następujących obszarów:	— dotyczą następujących obszarów:
i. wsparcia naukowego i technicznego dla priorytetów polityki Unii, w szczególności (lecz nie wyłącznie) priorytetów określonych w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności oraz tych określonych w odniesieniu do części I, II, III i IV programu „Horyzont Europa”;	i. wsparcia naukowego i technicznego dla priorytetów polityki Unii, w szczególności (lecz nie wyłącznie) priorytetów określonych w ramach Europejskiego Funduszu Konkurencyjności oraz tych określonych w odniesieniu do części I, II, III i IV programu „Horyzont Europa”;
ii. integracji wiedzy i wpływu polityki;	ii. integracji wiedzy i wpływu polityki;
iii. ***rozwoju terytorialnego*** i wsparcia ze strony państw członkowskich;	iii. ***innowacji ukierunkowanych na dany obszar służących rozwojowi terytorialnemu, w tym odnowionych strategii inteligentnej specjalizacji (S3/S4),*** i wsparcia ze strony państw członkowskich;
iv. doskonałości naukowej i współpracy międzynarodowej;	iv. doskonałości naukowej i współpracy międzynarodowej;
v. otwartej nauki, wymiany wiedzy i budowania zdolności.	v. otwartej nauki, wymiany wiedzy i budowania zdolności ***na wszystkich szczeblach sprawowania rządów i ponad granicami***.

Uzasadnienie

Strategie inteligentnej specjalizacji (S3/S4) są narzędziem o kapitalnym znaczeniu dla doskonałości innowacji lokalnych i regionalnych. Współpracę między Komitetem a JRC należy kontynuować i powinna ona umożliwiać regionom doprecyzowanie ich obszaru specjalizacji.

Poprawka 28

Artykuł 11 Badania naukowe oparte na współpracy

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
b) (i)	b) (i)
propagowanie włączenia społecznego, przemian społeczno-gospodarczych, społeczeństw integracyjnych ***i*** spójności społecznej oraz zwalczanie nierówności na	propagowanie włączenia społecznego, przemian społeczno-gospodarczych, społeczeństw integracyjnych***,*** spójności społecznej ***i równości płci*** oraz zwalczanie nierówności na

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
rzecz tworzenia możliwości dla wszystkich, z uwzględnieniem specyfiki obszarów wiejskich, reagowania na zmiany demograficzne i sprawiedliwości międzypokoleniowej, w tym dobrze zarządzanej migracji i mobilności, wspieranie zdrowia psychicznego i dobrostanu społecznego, w tym osób młodych;	rzecz tworzenia możliwości dla wszystkich, z uwzględnieniem specyfiki obszarów wiejskich, reagowania na zmiany demograficzne i sprawiedliwości międzypokoleniowej, w tym dobrze zarządzanej migracji i mobilności, wspieranie zdrowia***, w tym zdrowia*** psychicznego i dobrostanu społecznego, w tym osób młodych;

Uzasadnienie

Równość płci musi być w programie „Horyzont Europa" jednym z priorytetów, zarówno jeśli chodzi o wspieranie wybitnych naukowczyń i naukowców, jak i wybór tematów badań. Ponadto w poprawce wzmocniono odniesienie do zdrowia w podejściu całościowym, wyraźnie uwzględniając zdrowie psychiczne jako istotny element dobrostanu i spójności społecznej.

Poprawka 29

Artykuł 12 Europejska Rada ds. Innowacji

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Rada EIC może na żądanie Komisji wydać Komisji zalecenia dotyczące: a) wszelkich kwestii, które z punktu widzenia innowacyjności mogą poprawić i wspierać ekosystemy innowacji w całej Unii, osiągnięcia i oddziaływanie celów EIC oraz zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw w zakresie wdrażania rozwiązań; b) identyfikacji, we współpracy z odpowiednimi służbami Komisji, władzami krajowymi i regionalnymi oraz innymi odpowiednimi podmiotami, ewentualnych barier regulacyjnych, z jakimi borykają się przedsiębiorcy, w szczególności ci z nich, którym przyznano wsparcie w ramach EIC; c) programowania w innych częściach programu szczegółowego.	2. Rada EIC może na żądanie Komisji wydać Komisji zalecenia dotyczące: a) wszelkich kwestii, które z punktu widzenia innowacyjności mogą poprawić i wspierać ekosystemy innowacji w całej Unii – ***zgodnie z odnowionymi strategiami inteligentnej specjalizacji (S3/S4) i celami europejskiej przestrzeni badawczej (EPB)*** – osiągnięcia i oddziaływanie celów EIC oraz zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw w zakresie wdrażania rozwiązań; b) identyfikacji, we współpracy z odpowiednimi służbami Komisji, władzami krajowymi i regionalnymi oraz innymi odpowiednimi podmiotami***, w tym KR-em,*** ewentualnych barier regulacyjnych, z jakimi borykają się przedsiębiorcy, w szczególności ci z nich, którym przyznano wsparcie w ramach EIC; c) programowania w innych częściach programu szczegółowego.

Uzasadnienie

Dzięki bliskiemu związkowi z terenem i znajomości ekosystemów innowacji Europejski Komitet Regionów, za pośrednictwem swoich członków, ma pełne prawo, by móc wypowiadać się na temat zaleceń wydanych przez Radę EIC.

Poprawka 30

Artykuł 13 Ekosystemy innowacji

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Program szczegółowy wspiera:	Program szczegółowy wspiera:
a) tworzenie i wspieranie połączonych centrów w całej Unii, zapewniających innowatorom, przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom scale-up dostęp do zasobów,	a) tworzenie i wspieranie połączonych centrów w całej Unii, zapewniających innowatorom, przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom scale-up dostęp do

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
usług i partnerów, w tym możliwości inwestycyjnych, pierwszych nabywców badań naukowych i innowacji oraz innowacyjnych rozwiązań, przedsiębiorstw, ośrodków doświadczalnych, infrastruktur badawczych i technologicznych, talentów w zakresie przedsiębiorczości, coachingu i mentoringu;	zasobów, usług i partnerów, w tym możliwości inwestycyjnych, pierwszych nabywców badań naukowych i innowacji oraz innowacyjnych rozwiązań, przedsiębiorstw, ośrodków doświadczalnych, infrastruktur badawczych i technologicznych, talentów w zakresie przedsiębiorczości, coachingu i mentoringu;
b) działania mające na celu rozwój ogólnoeuropejskich ekosystemów innowacji w kluczowych obszarach tematycznych, wspieranie rozwoju umiejętności innowacyjnych i tworzenia spółek na wczesnym etapie rozwoju, wspieranie integracji trójkąta wiedzy ***i poczwórnej helisy*** – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji**,** przedsiębiorstw ***oraz społeczeństwa*** – w całej Unii**,** ***a także wszystkich samorządów lokalnych i regionalnych***;	b) działania mające na celu rozwój ogólnoeuropejskich ekosystemów innowacji w kluczowych obszarach tematycznych, wspieranie rozwoju umiejętności innowacyjnych i tworzenia spółek na wczesnym etapie rozwoju, wspieranie integracji trójkąta wiedzy – szkolnictwa wyższego, badań naukowych i innowacji ***oraz*** przedsiębiorstw – w całej Unii;
c) programy wspierające innowacyjne MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up w ekspansji i dostępie do rynków międzynarodowych poprzez badania rentowności rynku, narzędzia innowacji ukierunkowanych terytorialnie, badania naukowe i innowacje oparte na współpracy, wymianę talentów, dostosowany do potrzeb mentoring, dostęp do globalnych sieci inwestorów, wytyczne regulacyjne, lokalne wsparcie marketingowe i usługi miękkiego lądowania w państwach docelowych;	c) programy wspierające innowacyjne MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up w ekspansji i dostępie do rynków międzynarodowych poprzez badania rentowności rynku, narzędzia innowacji ukierunkowanych terytorialnie, badania naukowe i innowacje oparte na współpracy, wymianę talentów, dostosowany do potrzeb mentoring, dostęp do globalnych sieci inwestorów, wytyczne regulacyjne, lokalne wsparcie marketingowe i usługi miękkiego lądowania w państwach docelowych; ***a także wzmacnianie lokalnych innowacyjnych ekosystemów przedsiębiorczości, które zapewniają inkubację, przyspieszenie, dostęp do finansowania i usługi dostępu dla klientów publicznych i prywatnych;***
d) inne działania wspierające rozwój ekosystemów innowacji i łączności, w tym badania, analizę porównawczą, wzajemne uczenie się między podmiotami innowacyjnymi oraz koordynację polityk innowacyjności.	d) inne działania wspierające rozwój ekosystemów innowacji – ***poprzez wspieranie tworzenia lokalnych i regionalnych ekosystemów innowacji w kluczowych obszarach tematycznych*** – i łączności, w tym badania, analizę porównawczą, wzajemne uczenie się między podmiotami innowacyjnymi oraz koordynację polityk innowacyjności.
	e) instrumenty służące tworzeniu środowisk doświadczalnych w warunkach rzeczywistych, w tym żywych laboratoriów, stanowisk badawczych i piaskownic regulacyjnych, w celu skrócenia czasu wprowadzania na rynek i ułatwienia wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez administracje publiczne, przedsiębiorstwa i obywateli.

Uzasadnienie

W świetle uzasadnień do wcześniejszych poprawek należy uwzględnić podejście ekosystemowe oparte na poczwórnej helisie, które umożliwia włączenie społeczeństwa do świata nauki oraz uwzględnienie szczebla regionalnego i lokalnego w związku z wdrażaniem tego programu. Instrumenty otwartej innowacji mają zasadnicze znaczenie dla połączenia podaży technologicznej z rzeczywistym popytem, skrócenia czasu wejścia na rynek i wzmocnienia konkurencyjności europejskich ekosystemów innowacji. Przejście od badań naukowych do wdrożenia wymaga rzeczywistej przestrzeni dla walidacji technicznej, regulacyjnej i operacyjnej.

Poprawka 31

Artykuł 15 Rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Program szczegółowy wspiera prawdziwie zintegrowany i spójny ekosystem badań naukowych i innowacji w Unii, ze szczególnym uwzględnieniem trzeciego i czwartego obszaru priorytetowego paktu na rzecz badań naukowych i innowacji, zwiększając dostęp do doskonałości w zakresie badań naukowych i innowacji w całej Unii oraz traktując priorytetowo inwestycje i reformy. Dysproporcje między państwami wiodącymi a mniej rozwiniętymi pod względem efektywności badań naukowych i innowacji niweluje się poprzez działania służące budowaniu solidnej bazy naukowej oraz łączeniu podmiotów i ekosystemów, a także zachęcające do strukturalnych reform polityki na szczeblu krajowym i regionalnym mających na celu m.in. poprawę atrakcyjności kariery naukowej, umiędzynarodowienie, poprawę skuteczności zarządzania instytucjami zajmującymi się problematyką badań naukowych i innowacji oraz kierowania nimi lub dopasowanie działań do inicjatyw Unii.	Program szczegółowy wspiera prawdziwie zintegrowany i spójny ekosystem badań naukowych i innowacji w Unii, ze szczególnym uwzględnieniem trzeciego i czwartego obszaru priorytetowego paktu na rzecz badań naukowych i innowacji, zwiększając dostęp do doskonałości w zakresie badań naukowych i innowacji w całej Unii oraz traktując priorytetowo inwestycje i reformy. Dysproporcje między państwami ***i regionami*** wiodącymi a mniej rozwiniętymi pod względem efektywności badań naukowych i innowacji niweluje się poprzez działania służące budowaniu solidnej bazy naukowej oraz łączeniu podmiotów i ekosystemów, a także zachęcające do strukturalnych reform polityki na szczeblu krajowym i regionalnym mających na celu m.in. poprawę atrakcyjności kariery naukowej, umiędzynarodowienie, poprawę skuteczności zarządzania instytucjami zajmującymi się problematyką badań naukowych i innowacji oraz kierowania nimi lub dopasowanie działań do inicjatyw Unii. ***W tym kontekście miasta i regiony odgrywają kluczową rolę jako ośrodki łączące ekosystemy innowacji, skupiające talenty, infrastrukturę badawczą, przedsiębiorstwa typu start-up, korporacje, sieci inwestycyjne i usługi wspierające innowacyjną przedsiębiorczość.***

Uzasadnienie

Chociaż program na szczeblu krajowym umożliwia rozwój badań we wszystkich krajach europejskich, nie należy zapominać, że w obrębie tego samego kraju istnieją różnice między regionami. Ponadto umożliwienie realizacji tego programu na poziomie regionalnym (np. dzięki wykorzystaniu Regionalnego rankingu innowacyjności jako punktu odniesienia) dodatkowo przyczyniłoby się do jego sukcesu.

Poprawka 32

Artykuł 16 Infrastruktury badawcze

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Działania w zakresie infrastruktury badawczej obejmują: a) rozwój, konsolidację i usprawnianie unijnego krajobrazu infrastruktur badawczych, w tym koordynację między zdolnościami unijnymi ***a*** krajowymi, oraz dofinansowanie do 20 % kosztów budowy krytycznych nowych zdolności światowej klasy; b) zwiększenie transnarodowego dostępu do infrastruktury badawczej we wszystkich dziedzinach i sektorach oraz dostosowanie się do nowo powstających społeczności użytkowników; c) zwiększenie odporności i trwałości infrastruktur badawczych adekwatnie do szybkiego rozwoju technologicznego; d) rozwój sieci	2. Działania w zakresie infrastruktury badawczej obejmują: a) rozwój, konsolidację i usprawnianie unijnego krajobrazu infrastruktur badawczych, w tym koordynację między zdolnościami unijnymi***,*** krajowymi ***i regionalnymi***, oraz dofinansowanie do 20 % kosztów budowy krytycznych nowych zdolności światowej klasy; ***uznaje się również rolę niektórych obszarów, w szczególności regionów najbardziej oddalonych, jako środowisk szczególnie odpowiednich do testowania, demonstrowania, walidacji i opracowywania prototypów innowacyjnych rozwiązań w warunkach***

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych, nadających się do ponownego wykorzystania (FAIR) danych badawczych możliwych do przetwarzania przez maszyny, w tym poprzez rozszerzenie i konsolidację europejskiej chmury dla otwartej nauki jako europejskiej przestrzeni danych badawczych; e) wzmocnienie europejskiej polityki w zakresie infrastruktury badawczej i współpracy międzynarodowej.	***rzeczywistych;*** b) zwiększenie transnarodowego dostępu do infrastruktury badawczej we wszystkich dziedzinach i sektorach oraz dostosowanie się do nowo powstających społeczności użytkowników; c) zwiększenie odporności i trwałości infrastruktur badawczych adekwatnie do szybkiego rozwoju technologicznego; d) rozwój sieci możliwych do znalezienia, dostępnych, interoperacyjnych, nadających się do ponownego wykorzystania (FAIR) danych badawczych możliwych do przetwarzania przez maszyny, w tym poprzez rozszerzenie i konsolidację europejskiej chmury dla otwartej nauki jako europejskiej przestrzeni danych badawczych***, tak aby zapewnić wykorzystywanie i waloryzację danych publicznych, także tych pochodzących od władz lokalnych i regionalnych oraz miast, gwarantując w całej Unii sprawiedliwy dostęp terytorialny do korzyści związanych z tą infrastrukturą***; e) wzmocnienie europejskiej polityki w zakresie infrastruktury badawczej i współpracy międzynarodowej.

Uzasadnienie

Społeczeństwo powinno być nie tylko odbiorcą odkryć naukowych, ale także musi być zaangażowane w badania, które mają wpływ na obywatelki i obywateli Europy. Infrastruktura badawcza powinna być postrzegane nie tylko jako obiekty fizyczne, ale również jako ekosystemy terytorialne zdolne do przyspieszenia walidacji i demonstracji innowacyjnych rozwiązań. W tym kontekście regiony najbardziej oddalone oferują wyjątkowe warunki, które sprawiają, że są one szczególnie odpowiednie jako poligony doświadczalne w strategicznych obszarach, takich jak energia, woda, przystosowanie się do zmiany klimatu, różnorodność biologiczna lub niebieska gospodarka.

Poprawka 33

Artykuł 18 Procedura komitetowa

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Komitet może zwoływać posiedzenia w następujących składach, z uwzględnieniem przedmiotu dyskusji:	2. Komitet***, także z udziałem Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów,*** może zwoływać posiedzenia w następujących składach, z uwzględnieniem przedmiotu dyskusji:
— Skład ogólny: przegląd realizacji programu szczegółowego;	— Skład ogólny: przegląd realizacji programu szczegółowego;
— ERBN;	— ERBN;
— MSCA	— MSCA
— globalne wyzwania społeczne, misje UE, Instrument Nowego Europejskiego Bauhausu;	— globalne wyzwania społeczne, misje UE, Instrument Nowego Europejskiego Bauhausu;
— EIC i ekosystemy innowacji;	— EIC i ekosystemy innowacji;

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
— infrastruktury badawcze i technologiczne.	— infrastruktury badawcze i technologiczne.
— reforma i wzmocnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości.	— reforma i wzmocnienie europejskiego systemu badań naukowych i innowacji oraz rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości.

Uzasadnienie

KR, który jest bardzo dobrze poinformowany o badaniach prowadzonych na szczeblu lokalnym i regionalnym, powinien zostać włączony w prace tego komitetu, aby wnieść wiedzę z terenu.

II. **ZALECENIA POLITYCZNE**

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR)

Zapewnienie stabilnego i ambitnego budżetu na doskonałe i konkurencyjne badania naukowe i innowacje

1. Apeluje, aby proponowany budżet programu ramowego stanowił minimalną kwotę alokacji odpowiadającą ambicjom określonym przez Unię w jej nowym programie na rzecz innowacji, a w szczególności w jej strategii na rzecz infrastruktury badawczej i technologicznej. Przypomina też, że program ramowy musi pozostać odrębnym instrumentem korzystnym z punktu widzenia konkurencyjnej, zrównoważonej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu Europy. Musi także wzmacniać wiodącą pozycję technologiczną i autonomię strategiczną Europy.

2. Apeluje o wyliczenie budżetu w taki sposób, aby wpisywał się on w ramy stabilności odpornej na kryzysy, a tym samym by był chroniony przed korektami na rzecz innych strategicznych programów i inicjatyw europejskich. Domaga się ponadto, by środki z programu ramowego wykorzystać do zwiększenia doskonałości naukowej i wspierania innowacji radykalnych. W ten sposób wzmocni się konkurencyjny w skali światowej ekosystem badań naukowych i innowacji. Podkreśla przy tym znaczenie badań podstawowych jako kluczowego czynnika sprzyjającego kluczowym technologiom prorozwojowym.

3. Przypomina, że badania naukowe i innowacje nie są celem samym w sobie, lecz muszą przyczyniać się do konkretnej poprawy jakości życia obywateli, wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wspierania jakościowych usług publicznych i reagowania w sprawiedliwy sposób na najważniejsze przemiany ekologiczne, cyfrowe i demograficzne. Należy ponadto zapewniać silniejsze powiązania między badaniami naukowymi, innowacjami, wprowadzaniem na rynek i wpływem społecznym, aby umożliwić szybsze skalowanie rozwiązań i większą mobilizację inwestycji prywatnych i publicznych.

Z myślą o bardziej inkluzywnej strukturze programu ramowego

4. Z zadowoleniem przyjmuje proponowaną strukturę programu ramowego, ale zauważa, że można by lepiej uwzględnić w niej nauki społeczne i humanistyczne, a w poszczególnych filarach i programach bardziej wziąć pod uwagę naukę obywatelską. Nauki społeczne i humanistyczne oraz nauka obywatelska stanowią bowiem także zasadniczą dźwignię wykorzystania innowacji z uwagi na potencjał w zakresie przekształcania społeczeństwa. Są też niezbędne dla wzmacniania demokracji, krytycznego myślenia, walki z dezinformacją i odporności społeczeństw europejskich.

5. Apeluje, by w sposób przekrojowy w całym programie ramowym uwzględniano równouprawnienie płci, zarówno w zakresie zarządzania, ustalania priorytetów i treści badań naukowych, jak i warunków uczestnictwa i karier naukowych, oraz popiera bardziej zdecydowane środki mające rozwiązać problem utrzymujących się nierówności w sektorach badań naukowych i innowacji.

6. Ubolewa, że w programie ramowym opowiedziano się za podejściem krajowym do wdrażania programu („rozszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości"), choć likwidowaniem luki innowacyjnej w Unii należy zajmować się na poziomie ekosystemów innowacji, które najczęściej wywodzą się z ekosystemów regionalnych i lokalnych.

7. Z zadowoleniem przyjmuje to, że badania w dziedzinie zdrowia będą priorytetem tematycznym w programie ramowym. Jednocześnie apeluje, by badaniom w tej dziedzinie przyświecał nie tylko cel konkurencyjności, ale również cel użyteczności społecznej, zwłaszcza w kontekście zdrowia publicznego.

8. Dlatego też proponuje, aby przy podejmowaniu działań zwiększających uczestnictwo na szczeblu regionalnym i lokalnym wzięto pod uwagę Regionalny ranking innowacyjności (RIS), tak by lepiej uwzględnić szczególne potrzeby i zdolności innowacyjne różnych regionów.

Wdrażanie programu ramowego przy silnym wsparciu ze strony lokalnych i regionalnych ekosystemów innowacji

9. Zwraca uwagę, że przyszli uczestnicy programu ramowego wywodzą się z regionalnych i lokalnych ekosystemów innowacji, które są głównym źródłem innowacji w Unii Europejskiej, i apeluje, by wzmocnienie doskonałości tych ekosystemów stanowiło integralny element realizacji celów strategicznych. Podkreśla kluczową rolę przedsiębiorstw, w tym MŚP i przedsiębiorstw scale-up, w ekosystemach innowacji. Apeluje zatem o wzmocnienie ram, aby przyciągnąć inwestycje prywatne oraz wspierać tworzenie przedsiębiorstw i zwiększanie ich skali.

10. Z tego względu potwierdza, że miasta i regiony odgrywają kluczową rolę w dążeniu do doskonałości naukowej i technologicznej Unii, zarówno poprzez politykę spójności, jak i poprzez udział w projektach realizowanych w ramach różnych programów ramowych – miasta i regiony tworzą warunki sprzyjające opracowywaniu, badaniu, rozwijaniu, tworzeniu i rozpowszechnianiu wiedzy, jej wykorzystywaniu oraz innowacjom jutra korzystnym dla społeczeństwa i środowiska.

11. Wzywa zatem do włączania miast, regionów i ich ekosystemów w zarządzanie programem ramowym i w struktury jego wdrażania oraz do ich aktywnego udziału w zarządzaniu i strukturach, a także we wszystkich mechanizmach wsparcia dla ekosystemów innowacji, które zostaną uruchomione w tych ramach, takich jak europejskie centra przedsiębiorstw typu start-up i scale-up.

12. Postuluje, by na uproszczeniu programu ramowego faktycznie skorzystały szkoły wyższe, władze lokalne i regionalne, publiczne organizacje badawcze, systemy opieki zdrowotnej, MŚP, przedsiębiorstwa typu start-up, podmioty gospodarki społecznej i organizacje non-profit, zwłaszcza na terytoriach o bardziej ograniczonych zdolnościach administracyjnych, tak aby zapewnić sprawiedliwszy dostęp do finansowania europejskiego.

13. Zwraca uwagę na znaczne trudności, na jakie napotykają drobni beneficjenci, zwłaszcza MŚP lub mniejsze organy administracji publicznej, w spełnianiu wymogów i formalności związanych z zaproszeniami do składania wniosków. Apeluje w związku z tym o dalsze uproszczenie i wzięcie pod uwagę stojących przed nimi wyzwań, a także o zaproszenia skierowane specjalnie do nich.

14. Apeluje o pełne uwzględnianie udziału miast, regionów i ich ekosystemów w programie „Europejskie ekosystemy innowacji" i inicjatywach, z którymi są one ściśle powiązane, takich jak regionalne doliny innowacji, aby można było wspólnie opracowywać najbardziej doskonałe projekty z korzyścią dla ekosystemów innowacji w całej Europie.

15. Postuluje bardziej jednoznaczne uznanie innowacji społecznych – podobnie jak innowacji technologicznych – za strategiczny element programu ramowego, zwłaszcza gdy stanowią one nową odpowiedź na wyzwania związane z ubóstwem, starzeniem się społeczeństwa, dostępem do opieki, mieszkalnictwem, włączeniem społecznym, edukacją i uczestnictwem obywatelskim, a także służą przystosowaniu się do zmiany klimatu, poprawiają odporność środowiskową i zrównoważone wykorzystanie zasobów.

16. Podkreśla, że powodzenie misji europejskich zależy od ich podmiotowości terytorialnej, aktywnego zaangażowania miast i regionów w zarządzanie nimi oraz zdolności tych misji do mobilizowania obywateli, służb publicznych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego do realizacji konkretnych i wymiernych celów.

17. Postuluje wzmocnienie misji UE, aby zapewnić ambicje na poziomie „moonshot" oraz osiągnąć przełomowe technologie, skoordynowane inwestycje i innowacje systemowe, które umożliwią rozwiązanie głównych problemów społecznych i wypełnią luki w konkurencyjności Europy.

Powiązanie realizacji programu ramowego z realizacją strategii inteligentnej specjalizacji

18. Wzywa do uznania katalitycznej i wzmacniającej roli strategii inteligentnej specjalizacji (S3/S4). Są one w stanie budować powiązania z programem ramowym poprzez wspieranie partnerstw między podmiotami w tym samym ekosystemie innowacji, lecz również skupiać inwestycje w tych lokalnych i regionalnych ekosystemach w celu generowania najwyższej jakości innowacji.

19. Uważa, że aby regiony były w pełni skuteczne, muszą stosować to podejście w możliwie największym stopniu poprzez zwiększenie stopnia specjalizacji swoich strategii.

20. W związku z powyższym proponuje, aby z myślą o realizacji tego zadania zaoferować regionom wsparcie techniczne.

21. Proponuje, by – w celu wzajemnego wzmocnienia oddziaływania strategii S3 i programu ramowego – programowanie i wdrażanie programu było ściślej powiązane z programowaniem i wdrażaniem strategii S3, które zostaną wprowadzone z myślą o przyszłych planach partnerstwa krajowego i regionalnego. Można to osiągnąć na przykład poprzez ściślejsze powiązanie programowania zaproszeń do składania wniosków dotyczących projektów z programowaniem planów PKR, tworzenie wspólnych platform partnerstwa lub tworzenie mechanizmów uczestnictwa „hop-on".

Wypracowanie konkretnych i ciągłych form synergii między filarami programu ramowego a innymi funduszami

Z myślą o lepszych wzajemnych połączeniach między filarami, przy priorytetowym traktowaniu podejścia ukierunkowanego terytorialnie

22. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki podjęte w celu powiązania poszczególnych filarów programu, takich jak instrument „Transformacja" Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC) lub „Horizon Results Booster", i wzywa do stworzenia narzędzia umożliwiającego lepszą organizację (takiego jak np. „ścieżka wykorzystania wyników"), w które miasta i regiony, jako instytucje zarządzające planami PKR, mogą wnieść wkład w celu ułatwienia dojrzewania finansowanych projektów poprzez ich przeniesienie z filaru 1 do filaru 3.

23. Proponuje, aby pożądana „ścieżka inwestycyjna" w poszczególnych programach Unii w pełni uwzględniała wkład miast i regionów w działania wdrażające plany PKR, tak aby projekty finansowane w ramach tych planów lub programu ramowego otrzymywały wspólne wsparcie w celu wykorzystania ich wyników z myślą o osiągnięciu wyższego poziomu gotowości społecznej lub technologicznej oraz przyczyniały się do realizacji celów wspólnych dla tych programów.

Miasta, regiony i ich ekosystemy innowacji jako kluczowe ogniwa skutecznej synergii z programem ramowym

24. Apeluje, aby program ramowy wprowadził aktywne łączenie funduszy UE wspierających badania naukowe i innowacje w celu wzmocnienia doskonałości naukowej, europejskiej konkurencyjności i osiągnięcia strategicznych celów programu ramowego. Podkreśla ponadto strategiczną rolę infrastruktur badawczych i technologicznych, interoperacyjnych przestrzeni danych i rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji jako kluczowych czynników umożliwiających przyspieszenie innowacji i zwiększenie skali rozwiązań.

25. Popiera utworzenie Europejskiego Funduszu Konkurencyjności, ale uważa, że jego wdrożenie zależy od ścisłych i solidnych powiązań z programem ramowym, w szczególności przy określaniu jego mechanizmów pozwalających je łączyć. Z myślą o autonomii programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji należy zapewnić skuteczny udział strony badawczej w ogólnej strukturze zarządzania, która obejmuje nie tylko odpowiednich przedstawicieli krajowych i regionalnych, ale również zaangażowanie samych ekspertów prowadzących badania.

26. Jest zdania, że cel, jakim jest konkurencyjność Europy, musi iść w parze z celami w zakresie spójności terytorialnej i społecznej oraz że należy unikać nadmiernej koncentracji finansowania, infrastruktury i zdolności innowacyjnych na ograniczonej liczbie obszarów już osiągających dobre wyniki.

27. Popiera w związku z tym potrzebę stworzenia w programie ramowym bardziej operacyjnej synergii z Europejskim Funduszem Konkurencyjności, w co należy zaangażować miasta i regiony jako podmioty odgrywające pierwszoplanową rolę, jeśli chodzi o przywracanie konkurencyjności UE. Wzywa w związku z tym do ich ścisłego angażowania we wspólne zarządzanie programem ramowym i Funduszem Konkurencyjności we wszystkich formach tej synergii.

28. Podkreśla, że inwestycje Unii w badania naukowe i innowacje muszą przyczyniać się do sprawiedliwej transformacji, czyli wspierać tworzenie jakościowych miejsc pracy, rozwój umiejętności, przewidywanie przemian na rynku pracy i sprawiedliwy dostęp do możliwości stwarzanych przez transformację ekologiczną i cyfrową na wszystkich obszarach.

29. Z zadowoleniem przyjmuje ułatwione powiązanie między wdrażaniem planów PKR w celu umożliwienia miastom i regionom współinwestowania w projekty współfinansowane z programu ramowego. Domaga się ich ścisłego angażowania w struktury konsultacji z zainteresowanymi stronami, takie jak rada ds. konkurencyjności technologicznej i przemysłowej czy rada ds. wyzwań społecznych.

Z myślą o programie ramowym korzystnym dla europejskiej przestrzeni badawczej oraz statusu europejskich naukowców

30. Przypomina, że Europa musi być w stanie zaoferować swoim najwybitniejszym naukowczyniom i naukowcom bezpieczne i atrakcyjne środowisko pracy oraz że program ramowy musi służyć temu celowi. Podkreśla, że dla europejskiej przestrzeni badawczej ogromne znaczenie mają transnarodowe badania oparte na współpracy. Wskazuje w tym względzie na istotną rolę szkolnictwa wyższego i uniwersytetów europejskich w tworzeniu i waloryzacji wiedzy. Apeluje zatem o odpowiednie dopasowanie struktury i budżetu programu „Horyzont Europa".

31. Wzywa do stworzenia statusu europejskich naukowców, który umożliwiłby im, dzięki wzajemnemu uznawaniu, płynniejszą wymianę z ich odpowiednikami oraz zapewnił pewność równego traktowania i wsparcie społeczne niezależnie od kraju, w którym pracują.

32. Zaleca, by wzmocnić dynamikę europejskiej przestrzeni badawczej poprzez organizowanie otwartych zaproszeń do składania wniosków i zasadnicze wzmocnienie oddolnego charakteru finansowania badań. Wzywa również, by zgodnie z podejściem ARPA w poszczególnych częściach programu grupować projekty w ramach portfeli. W ten sposób zarządzający programami mogą zapewnić im lepsze wsparcie techniczne. Umożliwia to również skuteczniejsze wykorzystanie wyników badań

33. Uważa, że docenienie naukowców dzięki temu statusowi pozwoliłoby powstrzymać drenaż mózgów i zwiększyłoby atrakcyjność dla naukowców międzynarodowych, a jednocześnie byłoby uzupełnieniem programu „Wybierz Europę".

34. Podkreśla potrzebę przeciwdziałania drenażowi mózgów i wspierania prawdziwej cyrkulacji talentów w Unii, w tym poprzez dalsze wspieranie regionów borykających się ze stale zmniejszającym się potencjałem w zakresie badań naukowych, innowacji i umiejętności, aby uniknąć koncentracji doskonałości w ograniczonej liczbie klastrów.

35. Podkreśla, że europejskie osiągnięcia naukowe i innowacje w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, gospodarki o obiegu zamkniętym i przystosowania się do zmiany klimatu są w światowej czołówce. Dlatego apeluje o utrzymanie tych dziedzin w kolejnym okresie finansowania, m.in. po to, by nadal zwiększać atrakcyjność UE jako miejsca pracy dla najlepszych naukowczyń i naukowców z całego świata.

Bruksela, dnia 7 maja 2026 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Regionów
Kata TÜTTŐ